

Reactie MKB-Nederland / VNO-NCW

Algemeen

Hoewel de herziening van de richtlijn verkoop goederen een vereenvoudigingsopgave (REFIT) zou worden, is het eindresultaat een verdere verzwaring van de eisen aan ondernemers en een verdere verhoging van de consumentenrechten van Nederlandse consumenten die al langere tijd behoren tot de best beschermde consumenten ter wereld. Met name de verlening van de omgekeerde bewijslast naar 1 jaar is een significante verzwaring van de regelgeving voor ondernemers. De doelstelling om het consumentrecht te harmoniseren in de Europese Unie, zodat consumenten beter geïnformeerd zijn, is helaas mislukt. Het overgrote deel van de EU-landen heeft een garantietermijn van 2 jaar en Nederland heeft nog steeds de buitengewoon onduidelijke ‘onbepaalde’ termijn. De termijn is de levensduur die de consument van het product mocht verwachten. Deze onbepaalde termijn heeft een aantal nadelige gevolgen:

- Nederlandse consumenten zijn slecht geïnformeerd over de garantietermijn omdat deze zo ingewikkeld is. Binnen de EU scoren Nederlandse consumenten bijzonder laag op kennis over de wettelijke garantietermijn.
- Het merendeel van de geschillen tussen verkopers en consumenten gaat over de garantietermijn omdat deze zo ingewikkeld is.
- De kosten van het Nederlandse garantiestelsel zijn hoger dan de stelsels in de 23 EU-landen met een termijn van twee jaar, waardoor grensoverschrijdende Nederlandse verkopers een concurrentienadeel hebben.
- In het algemeen geldt dat hoe zwaarder de regels voor Europese bedrijven, des te slechter wordt hun concurrentiepositie ten opzichte van Chinese bedrijven die zich niet aan deze regels (t.b.v. consumentenbescherming) houden en razendsnel aan marktpositie winnen. Het wordt tijd dat de EU dit gegeven meer gaat meewegen.
- Tenslotte zijn ook Europese consumenten niet gebaat bij verschillen in consumentenregels als garantietermijnen, want ze kunnen nu niet eenduidig worden voorgelicht.

Kortom, het niet harmoniseren van de Europese garantietermijnen zien wij als een grote gemiste kans. Het wel behoorlijk verzwaren van de regels voor ondernemers maakt dat de balans tussen de belangen van consumenten enerzijds en de belangen van ondernemers anderzijds uit het lood geslagen is. Het wordt de hoogste tijd dat Nederland zelf de 2 jaar garantietermijn gaat invoeren, zodat deze balans hersteld wordt *en* de kennis van consumenten over consumentenrecht daadwerkelijk vergroot kan worden (ons stelsel is nu te ingewikkeld).

Uitzondering levende dieren

Het verlengen van de omgekeerde bewijslast naar 1 jaar is een significante verzwaring van de consumentenbeschermingsregels voor alle verkopers, maar echt onwerkbaar voor dierenwinkels. Dierenwinkels zijn doorgaans microbedrijven die de lasten van een omgekeerde bewijslast van 1 jaar om zeer begrijpelijke redenen niet kunnen dragen. Hoe moet een verkoper bewijzen dat bijvoorbeeld een konijn dat na 11 maanden is doodgegaan, gezond was toen het verkocht werd? Het is immers te duur om elke keer een dierenarts in te schakelen om voor de bewijslast te zorgen, als dat überhaupt al mogelijk is. Nederland zou dus gebruik moeten maken van de uitzonderingsmogelijkheid om de omgekeerde bewijslast

voor levende dieren (levende have) te handhaven op een half jaar. Dat is ook redelijk gezien de geringe omvang van de bedrijven die het betreft.

Update verplichting

De verplichting voor de verkoper om te zorgen voor updates sluit allerminst aan op de huidige praktijk. De verkoper speelt momenteel geen enkele rol in het verstrekken van updates. De verkoper (en zeker het mkb) is doorgaans ook niet bij machte om updates af te dwingen bij zijn voorschakel; kan die updates niet leveren; wordt niet in kennis gesteld door producenten over de beschikbaarheid van updates, en heeft bovendien niet altijd de contactgegevens van de consument (denk aan kassaverkopen). De Memorie van Toelichting moet op dit punt verduidelijkt worden, zoals ook Detailhandel Nederland voorstelt in hun reactie op de consultatie.

Het feit dat Nederland niet voor harmonisatie van de garantietermijn heeft gekozen, betekent dat Nederlandse handelaren ten opzichte van hun concurrenten in een ander EU-land een onmogelijke verplichting opgelegd krijgen. Met name als zij degenen zijn die er (ook nog) voor moeten zorgen dat consumenten gedurende ‘een redelijkerwijs te verwachten periode’ (de verwachte gebruiksduur?) updates krijgen, terwijl ze daar in de praktijk niet voor kunnen zorgen. Positief is de mogelijkheid voor handelaren om met de consument overeen te komen géén updates te verstrekken.

Updates over auto's worden door fabrikanten/leveranciers uitgebracht. Opereer je als ondernemer (autoverkoper) onafhankelijk en buiten het merkkanaal, dan moet je extra investeren om aan de updates te komen (geen eerlijk speelveld). De rol van autohandelaar is sowieso lastig op dit issue. Bij Tesla gaan de updates nu al over ‘the air’; dus zonder een rol voor de handelaar.

Dubbele uitdrukkelijkheidstoets

We hebben behoefte aan verduidelijking van artikel 7:18 lid 6 BW en de Memorie van Toelichting. In dit artikel staat dat er geen sprake is van een conformiteitsgebrek als de consument op het moment van het sluiten van de overeenkomst uitdrukkelijk op de hoogte is gesteld van het gebrek door de verkoper en de koper dit gebrek uitdrukkelijk en afzonderlijk heeft aanvaard bij het sluiten van de overeenkomst. Wat is de achtergrond van dit artikel? Hoe moet een ondernemer bewijzen dat hij dit is overeengekomen? De MvT zou hier bij voorkeur aandacht aan moeten schenken.